

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2021

Προς:

Πρόεδρο της Βουλής κ. Κ. Τασούλα

Κοιν:

1. Υπουργό Επικρατείας κ. Γ. Γεραπετρίτη
2. Γενικό Γραμματέα Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, κ. Στ. Κουτνατζή
3. Πρόεδρο της Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης, κ. Γ. Σταυρόπουλο

Θέμα: Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς

Σχετ.: Η υπ' αρ. 7837/11.11.2021 προηγούμενη επιστολή μας

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων,

Αξιότιμοι κ. Υπουργέ, κ. Γενικό Γραμματέα, κ. Πρόεδρε της Κ.Ε.Κ.,

Σε συνέχεια της υπ' αρ. 7837/11.11.2021 επιστολής μας στον Πρόεδρο της Βουλής, η οποία ζητήσαμε να κοινοποιηθεί και στην αρμόδια Αρχή της Κεντρικής Επιτροπής Κωδικοποίησης, σας είχαμε εγκαίρως επισημάνει λάθη, αβλεψίες και παραλείψεις τον «Κώδικα Νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» που κατατέθηκε εσπευσμένα για Κύρωση στη Βουλή (9.11.2021), συζητήθηκε σε ακατανόητα ασφυκτική προθεσμία στη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων (11.11.2021) και ήδη ψηφίστηκε κατά πλειοψηφία στην Ολομέλεια (16.11.2021), σε μια διαδικασία που δεν διαφυλάττει και σε καμία περίπτωση δεν τιμά ούτε το κύρος του Κοινοβουλίου ούτε όμως και των θεσμών, όπως αυτοί εκπροσωπούνται εν προκειμένω, αφενός από το Υπουργείο Πολιτισμού της χώρας και αφετέρου από την Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης που έχει αναλάβει να φέρει σε πέρας ένα σύνθετο και απαιτητικό έργο.

Όμως εδώ το ζήτημα δεν έχει να κάνει με μικροκομματικές ή μικροπολιτικές αντιπαραθέσεις. Υφίσταται ένα μείζον ζήτημα κάκιστης και παράνομης νομοθέτησης με παράλληλη παράκαμψη των

νόμιμων διαδικασιών αλλά και του ίδιου του κοινοβουλίου. Οι δίκαιες ενστάσεις που διατυπώσαμε (και για τις οποίες δεν έχουμε λάβει ακόμη απάντηση), συνίστανται στα εξής:

1. Κύρωση λαθών και σφαλμάτων κωδικοποίησης: Το κοινοβούλιο κλήθηκε να κυρώσει –και εν τέλει το έπραξε κατά πλειοψηφία- την «κωδικοποίηση» της αρχαιολογικής νομοθεσίας «ως είχε», χωρίς καμία δυνατότητα περαιτέρω επεξεργασίας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα εν τέλει να κυρωθεί ένας «κώδικας» που όμως βρίθει σφαλμάτων κωδικοποίησης, αναιτιολόγητων παραλείψεων και ανεπίτρεπτων νομοθετικών παρεμβάσεων, δημιουργώντας μάλλον ανασφάλεια παρά ασφάλεια δικαίου στους πολίτες. Αυτό, όχι μόνο αντιβαίνει στους νόμους, στο Σύνταγμα της χώρας και στον κανονισμό της Βουλής αλλά είναι απόλυτα αντίθετο ακόμα και στη διαδικασία κωδικοποίησης που έχει θεσπιστεί και περαιτέρω αναλυθεί μέσω εγχειριδίου και οδηγιών από την ίδια την Κ.Ε.Κ. και τις αρμόδιες Αρχές (Ν. 4622/2019).

Παρά το γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είχε ζητήσει εγκαίρως την απόσυρση του «Κώδικα» δεδομένων ακόμη και των οφθαλμοφανών σφαλμάτων κωδικοποίησης που εμπεριείχε και παρά την επισήμανση των πλέον προβληματικών σημείων που εντοπίστηκαν πριν από και κατά τη συζήτηση στη Βουλή, η κυβέρνηση προχώρησε ακάθεκτη κυρώνοντας ακόμη και «τα λάθη», εμπαίζοντας τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες και τους ίδιους τους Βουλευτές. **Και με λύπη μας διαπιστώσαμε, για μια ακόμη φορά, ότι τα θεσμικά αντανάκλαστα των αρμοδίων δεν λειτούργησαν. Επέλεξαν να νίψουν τας χείρας τους και να κρατήσουν τα μάτια τους ερμητικά κλειστά στις ενστάσεις σύσσωμης της αντιπολίτευσης.**

Η αλήθεια όμως είναι ότι κατατέθηκε προς κύρωση ένα ελλιπέστατης επεξεργασίας και απαράμιλλης προχειρότητας νομοθέτημα, όπως ο εν λόγω Κώδικας, όπου εντοπίζεται σωρεία ΛΑΘΩΝ, και παρόλα αυτά, με τη διαδικασία που εισήχθη, είδαμε τα λάθη να παραμένουν και να ψηφίζονται ως τέτοια, αποτελώντας πλέον νόμο του κράτους: **α)** λανθασμένες αναφορές σε Διευθύνσεις και Τμήματα Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού (π.χ. άρ. 34Γ), **β)** λανθασμένες αναφορές σε πλήθος άρθρων ως προς το αποφασίζουν και υπογράφον όργανο που δεν είναι πλέον ο Υπουργός αλλά ο Γεν. Διευθυντής (Ν. 4622/2019), **γ)** λανθασμένες αναφορές σε παραπεμπόμενα άρθρα εντός του κειμένου του Κώδικα, επειδή προφανώς δεν ελέγχθηκε ποιον αριθμό έλαβαν μετά την κωδικοποίηση (πχ εντός των άρ. 12 παρ. 3, άρ. 19 παρ. 10, άρ. 45 παρ. 16, άρ. 50 παρ. 5, περ. γδ), **δ)** μη ακριβής μεταφορά διατάξεων και αναιτιολόγητες απαλοιφές επιμέρους φράσεων τους (πχ άρ. 50 παρ. 6α).

2. Κωδικοποίηση Νόμων που κυρώνουν διεθνείς συμβάσεις. Στο συγκεκριμένο νομοθέτημα το ΥΠΠΟ και η Κ.Ε.Κ. κωδικοποίησαν διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος, ως μη όφειλαν (πχ άρθρο 5) και παρά τις οδηγίες που έχει εκδώσει η ίδια η Κ.Ε.Κ.: «*οι Κανονισμοί των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αποτελούν περιεχόμενο των σχεδίων κωδίκων ή των κωδίκων. Επίσης, δεν κωδικοποιούνται νόμοι που κυρώνουν διεθνείς συμβάσεις. Ως διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος, όμως, τόσο οι Κανονισμοί όσο και οι νόμοι που κυρώνουν διεθνείς συμβάσεις, λαμβάνονται υπόψη στην κωδικοποίηση, στην περίπτωση, κατά την οποία έχουν ως συνέπεια την τροποποίηση ή την κατάργηση διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας*». Εδώ δεν είχαμε όμως καμία τέτοια περίπτωση. Οι υπερνομοθετικές διατάξεις ενσωματώθηκαν αυτούσιες και πλήρως, κωδικοποιήθηκαν και πλέον δεν υφίστανται ως αυτοτελή νομοθετήματα.

3. Πρωτογενής Νομοθέτηση, Τροποποίηση και Κατάργηση κρίσιμων διατάξεων χωρίς εξουσιοδότηση: Κατά παράβαση κάθε προβλεπόμενης διαδικασίας, η κυβέρνηση προχώρησε σε απαράδεκτες τροποποιήσεις του αρχαιολογικού νόμου, μη ανεκτές νομικά και συνταγματικά, με πρόσχημα την κωδικοποίηση. Αν όμως ήθελε η κυβέρνηση να τροποποιήσει τον συνταγματικής περιωπής Νόμο 3028/2002 θα έπρεπε να τον φέρει με την κανονική διαδικασία και όχι να το κάνει κρυφίως και με πρόσχημα την κωδικοποίηση. Αυτό αναγράφεται άλλωστε και στο εγχειρίδιο της ΚΕΚ: «Κωδικοποίηση και αναμόρφωση διατάξεων τυπικών νόμων με τυπικό νόμο, σύμφωνα με την ορισθείσα από τις διατάξεις του άρθρου 76 παρ. 6 και 7 του Συντάγματος διαδικασία, πλην του μέρους που - στο πλαίσιο της αναμόρφωσης του δικαίου - καταργούνται ή τροποποιούνται ισχύουσες διατάξεις, οπότε ακολουθείται η συνήθης κοινοβουλευτική διαδικασία.» Παραδείγματα:

α) Άρθρο 15Α: εισήχθη ανεπίτρεπτα ο ΝΕΟΣ όρος «μη επισκέψιμοι ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι», ο οποίος δεν υπάρχει σε καμία σχετική νομοθεσία (αντί του ορθού «ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι», όπως είναι στον ν. 3028/2002), με αποτέλεσμα ο νόμος να τροποποιείται ουσιαστικά στο σημείο αυτό, καθώς κατηγοριοποιεί ΧΩΡΙΣ εξουσιοδότηση τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους εισάγοντας τη ΝΕΑ κατηγορία «μη επισκέψιμοι» και αφήνοντας εκτός προστασίας τους «υπόλοιπους» ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους. Αυτό συνιστά **πρωτογενή νομοθέτηση** που εκφεύγει του έργου της κωδικοποίησης.

β) Άρθρο 66: Αντίστοιχα, **από τις ειδικές ποινικές διατάξεις του άρθρου 66 (Παράνομη επέμβαση ή εκτέλεση έργου)** αφαιρέθηκαν αναιτιολόγητα και από τα ΔΥΟ εδάφιά του οι αναφορές στα άρθρα που αφορούν τα αδικήματα που λαμβάνουν χώρα σε ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους (15, 15Α, 15Β). Μετά την κατακραυγή η κυβέρνηση επανέφερε με νομοτεχνική βελτίωση και κατά παρέκκλιση της διαδικασίας της κύρωσης (επιψήφισης των κωδίκων) ΜΟΝΟ ΕΝ ΜΕΡΕΙ τα άρθρα αυτά και ΜΟΝΟ στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 66 και ΟΧΙ στο δεύτερο από το οποίο επίσης είχαν αναιτιολόγητα αφαιρεθεί. Επομένως δεν πρόκειται περί λάθους, αλλά για **επιτηδευμένη τροποποίηση του άρθρου 66**, που δεν αναφερόταν ούτε στην αιτιολογική έκθεση.

γ) Άρθρο 71 : Επιτηδευμένη και ανεπίτρεπτη τροποποίηση του νόμου υπάρχει **και στην περίπτωση της ποινικής διάταξης του άρθρου 71**, το οποίο **καταργήθηκε ολόκληρο** (κατά ΡΗΤΗ δήλωση της Υπουργού) χωρίς καθόλου να αναφέρεται αυτό στην αιτιολογική έκθεση και στον σχετικό πίνακα αλλά εντέχνως μάλιστα να αποκρύπτεται. Όμως πρόκειται για μείζονος σημασίας διάταξη από την οποία **αντλείται** η αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου **για τη διαδικασία και τα σχετικά με τον αρχαιολογικό νόμο** κακουργήματα (κλοπή μνημείων, υπεξαίρεση μνημείων, φθορά μνημείων, αποδοχής και διάθεση μνημείων που αποτελούν προϊόντα εγκλήματος, παράνομη επέμβαση ή εκτέλεση έργου σε μνημείο, παράνομη εξαγωγή πολιτιστικού αγαθού και παράνομη ανασκαφή ή άλλη έρευνα για την ανεύρεση ή αποκάλυψη αρχαίων), με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται πλέον η ποινική τους αντιμετώπιση, μετά την ψήφιση του Κώδικα. **Η Υπουργός αναληθώς ισχυρίστηκε ότι το συγκεκριμένο άρθρο καταργείται επειδή αυτή η αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου προβλέπεται στο άρθρο 111 παράγραφος Α 5 του νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.** Και αυτό, διότι, όπως προβλέπεται στη σχετική διάταξη: «Α. Το τριμελές εφετείο δικάζει: [...] 5. Τα κακουργήματα των άρθρων 322 και 324 ΠΚ, των άρθρων 71 παρ. 1 του ν. 998/1979, 66 του ν. 2121/1993, 52 του ν. 4002/2011, καθώς και τα κακουργήματα των νόμων 4139/2013, **3028/2002**, 2960/2001, 2725/1999, 4174/2013, 4251/2014 και 2168/1993 και όσα άλλα έχουν υπαχθεί στην αρμοδιότητα των εφετείων, δυνάμει ειδικών διατάξεων νόμων.» Επομένως, **το τριμελές εφετείο**

αντλούσε τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα από τη συγκεκριμένη ειδική διάταξη του άρθρου 71 του Ν.3028 που πλέον η κυβέρνηση ΚΑΤΑΡΓΕΙ με τον ΚΩΔΙΚΑ και άρα δεν θα έχει πλέον αυτή την αρμοδιότητα. Πρόκειται για μια ακόμη ωμή παρέμβαση και απαράδεκτη τροποποίηση του πλαισίου που υποτίθεται ότι απλώς «κωδικοποιείται».

4. Παράδοση και «κατά παρέκκλιση» διαδικασία κωδικοποίησης: Όπως αναδείχθηκε και κατά τη συζήτηση στη Βουλή, με την ανοχή της κυβέρνησης και κατά παράβαση των όσων η ίδια έχει θεσπίσει, το ΥΠΠΟΑ και η ΚΕΚ προχώρησαν από κοινού σε μια παράδοση διαδικασία κωδικοποίησης, που, όχι μόνο δεν προβλέπεται στον Ν.4622/2019 αλλά φαίνεται να μην ακολουθεί και καμία από τις σχετικές διαδικασίες (<https://gslegal.gov.gr/?p=7177>), βάσει του Ν. 4622/2019. Είναι προφανές ότι εν προκειμένω δεν ακολουθήθηκε η μεθοδολογία της κωδικοποίησης και η προκαθορισμένη σειρά των εργασιών όπως προβλέπονται, ούτε κατά την παρακολούθηση και τεκμηρίωση του κώδικα (προπαρασκευή, παρακολούθηση αλλαγών, πρακτικά, πλήρης αιτιολογική έκθεση), ούτε κατά τη διαδικασία σύνταξης του σύμφωνα με τα πρότυπα (διάγραμμα, προσχέδιο κώδικα, πίνακας αντιστοιχίας κωδικοποιητικών και κωδικοποιούμενων διατάξεων). Αν είχαν συμβεί αυτά, αφενός πιστεύουμε ότι τα περισσότερα σφάλματα θα είχαν αποφευχθεί και αν υπήρχαν όλα τα παραπάνω στοιχεία θα είχαν κατατεθεί, όταν ζητήθηκαν από την Αξιοματική Αντιπολίτευση στις 11.11.2021 μέσω του Προέδρου της Βουλής. Δεν κατατέθηκαν, όμως, ούτε από τον Πρόεδρο της Κ.Ε.Κ. κ. Σταυρόπουλο, ούτε από τον Γ.Γ.Ν.Κ.Θ. κ. Κουτνατζή για τα πεπραγμένα της Κ.Ε.Κ. (τελικό κείμενο του σχεδίου Κώδικα, σχετική Αιτιολογική Έκθεση, Πίνακες κωδικοποιητικών και κωδικοποιούμενων διατάξεων που απέστειλε στο ΥΠΠΟΑ 24.3.2021), ούτε από τον υπουργό Επικρατείας κ. Γεραπετρίτη που επιβλέπει την όλη διαδικασία, ούτε και από την υπουργό Πολιτισμού κ. Μενδώνη όσον αφορά τα πεπραγμένα της «ομάδας εργασίας» που όρισε η ίδια (ΑΔΑ: 600Θ4653Π4-57Γ) και απέστειλε στην Κ.Ε.Κ. στις 19.1.2021 (διάγραμμα κωδικοποίησης και προσχέδιο κώδικα).

Τέλος, θέτουμε υπόψη σας, ότι η υπουργός Πολιτισμού απέφυγε να απαντήσει στη Βουλή σε κρίσιμα ζητήματα, που απέχουν πολύ από κάθε έννοια διαφάνειας και λογοδοσίας, όπως:

α) γιατί κρατούσε επί 8 μήνες στο συρτάρι της τον Κώδικα που παρέλαβε από την Κ.Ε.Κ. χωρίς να μετέχει στη διαδικασία, ούτε η Βουλή, ούτε καν οι καθ' ύλην αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις του υπουργείου.

β) γιατί επέμεινε στην απαράδεκτη και παράνομη κατάργηση των επίμαχων ποινικών διατάξεων του νόμου και ιδίως του άρθρου 71 και γιατί δεν αναφερόταν στην αιτιολογική έκθεση η απαλοιφή του,

γ) αν στην «ομάδα εργασίας» που διόρισε η ίδια με τη σύμφωνη γνώμη της Κ.Ε.Κ. μετείχε υπάλληλος του ΥΠΠΟΑ, η οποία είναι πειθαρχικά και ποινικά ελεγχόμενη για σοβαρότατα αδικήματα του αρχαιολογικού νόμου. Σύμφωνα, δε, με δημοσιεύματα, η ίδια υπάλληλος έχει παραπεμφθεί στο Πειθαρχικό Συμβούλιο με το ερώτημα της απόλυσης για γνωστή υπόθεση καταστροφής μνημείου.

Αξιοτίμοι Κύριοι,

αποτελούν τουλάχιστον προσβολή και εμπαιγμό για το ελληνικό κοινοβούλιο οι διαδικασίες που προαναφέρθηκαν και στις οποίες μάλλον συναινέσατε ώστε, άλλες να συμβούν και άλλες να παρακαμφθούν. Πρόκειται για επικίνδυνη εκτροπή που θέτει εν αμφιβόλω την αρμοδιότητα της Βουλής να νομοθετεί.

Επειδή δεν είναι ανεκτό να εισάγεται με διαδικασίες εξπρές στη Βουλή ένας Κώδικας Νομοθεσίας εντελώς ανέλεγκτος και με σωρεία λαθών μόνο για να κυρωθεί και εν τέλει να κυρώνεται με τα λάθη του.

Επειδή δεν είναι νομικά και συνταγματικά ανεκτό οι κωδικοποιήσεις της νομοθεσίας να χρησιμοποιούνται ως πρόσχημα και «μέσο» για την παράνομη τροποποίηση και κατάργηση υφιστάμενων διατάξεων.

Επειδή δεν πρέπει να επιτρέψουμε και να νομιμοποιήσουμε τέτοιες πρακτικές απαξίωσης των θεσμών, παράκαμψης του κοινοβουλευτισμού και χλευασμού της δημοκρατίας.

Σας καλούμε να λειτουργήσετε, εκ της θέσεώς σας, στην κατεύθυνση αποκατάστασης της νομιμότητας, ώστε άμεσα να διορθωθούν τα λάθη που εγκαίρως σας επισημάναμε στον Κώδικα, καθώς και τα θεσμικά λάθη όσων επιμένουν να παραπλανούν συστηματικά με τέτοιες μεθοδεύσεις το κοινοβούλιο και τον ελληνικό λαό.

Παρακαλούμε να μας απαντήσετε κατά λόγον αρμοδιότητας σε όλα τα τιθέμενα ζητήματα των επιστολών μας και σας καλούμε εκ νέου να μας κοινοποιήσετε όλα τα σχετικά με τη διαδικασία κωδικοποίησης που ακολουθήθηκε στην περίπτωση του Κώδικα προστασίας των αρχαιοτήτων, ήτοι: το αποτέλεσμα των εργασιών της «ομάδας εργασίας» που όρισε η Υπουργός Πολιτισμού και απέστειλε στην Κ.Ε.Κ. στις 19.1.2021 (διάγραμμα κωδικοποίησης, παρατηρήσεις, προσχέδιο κώδικα), την τεκμηρίωση για όλα τα στάδια επεξεργασίας όπως προβλέπεται στο σχετικό εγχειρίδιο (πρακτικά, παρακολούθηση αλλαγών, κ.λπ.), καθώς και το αποτέλεσμα των εργασιών της Κ.Ε.Κ. που απεστάλη στην Υπουργό Πολιτισμού στις 24.3.2021 (τελικό κείμενο του σχεδίου Κώδικα, σχετική Αιτιολογική Έκθεση, Πίνακες κωδικοποιητικών και κωδικοποιούμενων διατάξεων).

ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ ΟΛΓΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΚΟ ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΙΑ

Τομεάρχης Πολιτισμού-Αθλητισμού

